

2 इंग्लैंड-कनाडा-देशपर्यन्तं प्रारोपितं
बाबा बालकनाथ-मन्दिरस्य
टियोटसिद्ध-स्थानस्य 'रोट'-प्रसादः

पण्डित-दीनदयाल-उपाध्यायस्य
पुण्यतिथौ तस्मै श्रद्धाञ्जलिं
समर्पितवन्तः उपराष्ट्रपतिः सी. पी.
राधाकृष्णन्, प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी,
गृहमंत्री अमित शाहः च

उपराष्ट्रपतिः सी. पी. राधाकृष्णन्,
प्रधानमन्त्री नरेन्द्र मोदी, गृहमंत्री अमित
शाहः च पण्डित-दीनदयाल-उपाध्यायस्य
पुण्यतिथौ तस्मै श्रद्धाञ्जलिं (Social Media)
सन्देशे उपराष्ट्रपतिः पण्डित-दीनदयाल-
उपाध्यायं 'दूरदर्शी-विचारकः' 'राष्ट्र-
निर्माता' च इति वर्णितवान्, येन
स्वजीवनं समाजसेवायै समर्पितम्। श्री
राधाकृष्णन् उक्तवान् यत् पण्डित-
दीनदयाल-उपाध्यायस्य 'एकात्म-
मानवावादस्य' (समग्र मानवावादस्य)
सिद्धान्तः अद्यापि विश्वस्य कृते प्रासंगिकः
अस्ति। सः अपि च अवदत् यत् अत्यन्त-
वञ्चितानां करुणया सेवाकरणस्य तथा
नैतिक-जनजीवनस्य पण्डित-
दीनदयालस्य सन्देशः भारतं 'विकसित-
भारतं' प्रति निरन्तरं प्रेरयिष्यति।
अन्यस्मिन् एकस्मिन् सन्देशे प्रधानमन्त्री
नरेन्द्र मोदी अवदत् यत् पण्डित-
दीनदयालस्य मूल्याधारिताः सिद्धान्ताः
विचाराः च देशस्य प्रत्येक-पीढ्यै
मार्गदर्शकाः भविष्यन्ति। गृहमंत्री अमित
शाहः उक्तवान् यत् पण्डित-दीनदयाल-
उपाध्यायः आगामि-पीढिनां कृते राष्ट्र-
निर्माणस्य शाश्वत-प्रेरणस्रोतः स्थास्यति।

3 Himachal News - श्रेष्ठ-प्रदर्शनं पदोन्नतिः,
अन्यथा पदावनतिः
देहल्यां जिलाध्यक्षाणां प्रशिक्षणशिविरे
काङ्ग्रेस-वरिष्ठनेतुः राहुलगान्धिनः स्पष्टोक्तिः

4 चाइल्ड एजुकेशन सोसाइटी (सीईएस)
इत्यनया संस्थया मानेकशॉ-केन्द्र-
प्रेक्षागृहे चतुर्थः 'सीईएस विद्योत्सवः'
सम्यग् आयोजितः।

सर्वकारेण उक्तं यत् भारतं तेभ्यः देशेभ्यः
एव अपरिष्कृततैलस्य आयातम्
अनुवर्तिष्यते, यत्र एतद् न्यूनमूल्ये उत्तम-
गुणवत्तायुक्तं च उपलभ्यते। भारतीय-
तैल-संस्थाः भू-राजनैतिक-स्थितिं
प्रतिबन्ध-रहितान् स्रोतः च ध्याने निधाय
तैलस्य क्रयणं करिष्यन्ति। विदेश-
मन्त्रालयस्य वाणिज्य-मन्त्रालयस्य च
शीर्षपदाधिकारिणः ह्यः कांग्रेस-नेतुः
शशि-थरूरस्य अध्यक्षतायां संसदीय-
विदेश-विषयाणां स्थायि-समित्यै एतान्

यावत् विपक्षेण आनीते अविश्वास-प्रस्तावे निर्णयः न भवति,
तावत् सदनस्य कार्यवाहीषु भागं न गृहीष्यामि- लोकसभाध्यक्षः

लोकसभाध्यक्षः ओम-बिरला महोदयः
नैतिक-आधारेण एतं निर्णयं स्वीकृतवान्
यत् यावत् विपक्षेण आनीते अविश्वास-
प्रस्तावे निर्णयः न भवति, तावत् सः
सदनस्य कार्यवाहीषु भागं न गृहीष्यति।

सूचनां दत्तवन्तः। श्री थरूरः पत्रकारान्
उक्तवान् यत् उपवेशने त्रिंशत्-सदस्येषु
अष्टाविंशतिः (२८) सदस्याः उपस्थिताः
आसन्, एषा गोष्ठी च अतीव
प्रभावशालिनी अभवत्। श्री थरूरः अवदत्
यत् उपवेशनस्य अधिकांशः समयः
भारत-अमेरिका-व्यापार-सन्धौ (Trade
Agreement) तथा भारत-यूरोपीय-
सङ्घ-मुक्त-व्यापार-सन्धौ (Free Trade
Agreement) केन्द्रितः आसीत्। अस्मिन्
रूसी-तैलं तथा कृषि-उत्पादान् च विहाय
सर्वेषु विषयेषु चर्चा अभवत्। सः अवदत्
यत् अधिकारिणः प्रत्येकं प्रश्नस्य विस्तृतम्
उत्तरं दत्तवन्तः। अधिकारिणः समितये
सूचितवन्तः यत् भारतम् अमेरिकास्य सह
अन्तरिम-सन्धिं अन्तिमरूपं दातुं कार्यं
करिष्यति, जनाः च अस्य विस्तृत-
विवरणाय प्रतीक्षाम् कुर्युः। श्री थरूरः
उक्तवान् यत् भारतं तेषु देशेषु अन्तर्भवति
ये न्यूनतमं दरं (Lowest Rate)
प्राप्तवन्तः।

परह्यः विपक्षेण श्री-बिरला महोदयस्य
विरुद्धम् अविश्वास-प्रस्तावस्य सूचना
(Notice) प्रदत्ता, या लोकसभायाः
महासचिवस्य हस्ते समर्पिता अस्ति।
लोकसभा-सचिवालयस्य सूत्रानुसारम्,
अस्याः सूचनायाः नियमानुगुणं अन्वेषणं
भविष्यति, तदनन्तरं च अग्रिम
कार्यप्रक्रिया करिष्यते। महासचिवाय
समर्पिते अस्मिन् सूचनापत्रे काङ्ग्रेस-
डीएमके-समाजवादी-आरजेडी-
वामपन्थी-दलैः सहितानां विपक्षी-दलानां
अष्टादशाधिक-शतं (११८) सासंदैः
हस्ताक्षराणि कृतानि, किन्तु तृणमूल-
काङ्ग्रेस-दलस्य सासंदैः अस्मिन्
हस्ताक्षराणि न कृतानि।

सुभाषितम्

उपकारः परो धर्मः,
परोऽर्थः कर्मनैपुणम्।
पात्रे दानं परः कामः,
परो मोक्षो वितृष्णता।।

निस्वार्थं भाव से लोगों की सहायता
करना सर्वोत्तम धार्मिक आचरण है
तथा सर्वोत्तम संपत्ति किसी भी
प्रकार के कार्य में निपुणता है सुप्रात्र
व्यक्तियों को दान देना सर्वोत्तम दान
है। इसके पश्चात् अत्यधिक लोभ न
करते हुए अपनी इच्छाओं की पूर्ति
और अन्ततः मोक्ष की प्राप्ति ही
जीवन का सर्वोत्तम ध्येय है।

हिमसंस्कृतवार्ताः

हिमसंस्कृतवार्तापत्रस्य
एकवर्षस्य सदस्यता
१०० ₹

One year subscription to the daily
Sanskrit newspaper is only 100 Rupees
To subscribe, text us a message
saying hello on the number below.

7876636263

सूचना- हिमसंस्कृतवार्ताः दैनिकपत्रे
व्याकरणात्मक-अशुद्धीनां कृते,
राजनैतिक-सांस्कृतिकविचाराणाञ्च
कृते सम्बद्धाः पत्रकाराः लेखकाश्च
उत्तरदायिनः भविष्यन्ति

कार्यालयः

हिमसंस्कृतम्, प्रकाशनम्

जसवं कोटला तहसीलपरिसरस्य समुच्चै

कस्बा कोटला जिला कांगडा हि. प.

पत्रव्यवाहरसङ्केतः-१७७१११

सङ्केतः- प्रकल्पादेशिका. शिवानी गर्मा हिमसंस्कृतम्

इलेक्ट्रॉनिक-व्यापारिणः भारत-
अमेरिका-देशयोः मध्ये प्रवृत्तस्य
अन्तरिम-व्यापार-सन्धेः स्वागतं कृतवन्तः

इलेक्ट्रॉनिक-व्यापारिणः भारत-
अमेरिका-देशयोः मध्ये प्रवृत्तस्य
अन्तरिम-व्यापार-सन्धेः स्वागतं
कृतवन्तः। एकस्मिन् साक्षात्कारे
'इलेक्ट्रॉनिकी एवं कम्प्यूटर
सॉफ्टवेयर निर्यात संवर्धन परिषद'
इत्यस्य उपाध्यक्षः राजेश एम.
रेवनकरः उक्तवान् यत् एषा सन्धिः
इलेक्ट्रॉनिकी-उद्योगस्य कृते विविधान्
अवसरान् सृजिष्यति। सः अकथयत्
यत् शुल्कं (Tariff) न्यूनतायाः
कारणात् अनेकेभ्यः व्यापारिक-
क्षेत्रेभ्यः लाभः भविष्यति। श्री
रेवनकरः सूचितवान् यत् अन्यदेशानां
तुलनायां भारते शुल्क-प्रतिशतं न्यूनं
भविष्यति, येन इलेक्ट्रॉनिकी-जगते
व्यापकः विपणि-प्रवेशः (Market
access) प्राप्तः भविष्यति।

मेघालयस्य पूर्वीय-कमानस्य (Eastern Command) अलङ्करण-समारोहः आयोजितः

मेघालयस्य उमरोई-सैन्य-स्थाने (Cantonment) पूर्वीय-कमानस्य (Eastern
Command) अलङ्करण-समारोहः आयोजितः। अस्मिन् कार्यक्रमे वीर-सैनिकाः, विशिष्ट-
कर्मिणः, उत्कृष्टाः एककाश्च (Units) च सम्मानिताः अभवन्। पूर्वीय-कमानस्य 'जनरल
ऑफिसर कमाण्डिंग-इन-चीफ' लेफ्टिनेण्ट-जनरल रामचन्द्र-तिवारी महोदयः विजेतृभ्यः
वीरतायाः विशिष्ट-सेवा-पुरस्कारान् च प्रदत्तवान्। अस्मिन् अवसरे आहस्य अष्टत्रिंशत् (३८)
पुरस्काराः वितरिताः, येषु एकोनविंशति (१९) वीरता-सेना-पदकानि, अष्ट (८) विशिष्ट-सेवा-
सेना-पदकानि, द्वे (२) युद्ध-सेवा-पदके, एकं (१) 'बा' विशिष्ट-सेवा-पदकं, सप्त (७) विशिष्ट-
सेवा-पदकानि तथा एकं (१) उत्तम-जीवन-रक्षा-पदकं च सम्मिलितानि सन्ति। एतदतिरिक्तं,
४९ एककः (यूनिट्स) पूर्वीय-कमानस्य 'जीओसी-इन-चीफ' महोदयेन 'यूनिट-प्रशंसा-
पुरस्कारेण' सम्मानिताः। अस्मिन् समारोहे पुरस्कार-विजेतृणां परिवाराः, भारतीय-रक्षाबलस्य
वरिष्ठाधिकारिणः, पूर्व-सैनिकाः, नागरिक-गणमान्याः च उपस्थिताः आसन्।

इंग्लैंड-कनाडा-देशपर्यन्तं प्राप्नोति बाबा बालकनाथ-मन्दिरस्य टियोटसिद्ध-स्थानस्य 'रोट'-प्रसादः

हिमसंस्कृतवार्ता: हमीरपुरम् ।

बाबा बालकनाथस्य प्रसादरूपेण प्रदीयमानस्य 'रोट'-नामकस्य मिष्ठानस्य माधुर्यम् अधुना केवलं देशे एव न, अपि तु विदेशेषु अपि प्रसृतम् अस्ति। हमीरपुर-जनपदान्तर्गतस्य टियोटसिद्ध-स्थाने स्थितस्य बाबा बालकनाथ-मन्दिरस्य एषः प्रसादः अन्तरराष्ट्रीयस्तरे प्रसिद्धिं प्राप्तवान्। अत्र निर्मायमानः रोट-प्रसादः देशसीमाः अतिक्रम्य इंग्लैंड -कनाडा-देशयोः अपि प्रेष्यते। विदेशेषु निवसन्तः बालयोगिनः श्रद्धालवः एतं अन्तर्जाल-माध्यमेन आहूय बाबायाः आशीर्वादं प्राप्नुवन्ति। वणिक् रजत-नामकः वदति यत् सः एतं रोटं प्रत्यक्षतया विदेशं न प्रेषयितुं शक्नोति, किन्तु यदि प्रशासनिकव्यवस्था सुदृढा भवेत् तर्हि एषः व्यापाररूपेण अधिकं विस्तारितुं शक्येत। वणिजां कथनानुसारं विदेशेषु निवसन्तः भारतीयाः स्वजनानां माध्यमेन अस्य वितरणं कुर्वन्ति तथा इंग्लैंड -

कनाडा-देशयोः प्रेषयन्ति। विदेशप्रेषणार्थं रोटः विशेषरूपेण सज्जीकृतः भवति। अयं रोटः ग्राहकोपयोगानुसारं देशी-घृतेन मेवैः सह गोधूमचूर्णेन मैदाचूर्णेन च निर्मायते। अस्य मूल्यं ४० रुप्यकात् ६० रुप्यकपर्यन्तं भवति। अयं दीर्घकालं यावत् भोज्ययोग्यः तिष्ठति। संवत्सरे प्रायः विंशतिः (२०) आदेशाः लभ्यन्ते। वणिक् रजतः वदति यत् यदि माता-चिन्तपूर्णा-मन्दिरवत् अस्य अपि अन्तर्जाल-मञ्चः लभ्येत, तर्हि अस्य विस्तारः अधिकः स्यात्, यतः विदेशस्थिताः भारतीयाः अपि अस्य क्रयं कर्तुं शक्नुयुः। मन्दिरे प्रसादस्य अन्तर्जाल-मञ्चे उपस्थापनार्थं कार्यं प्रचलति। अधुना तस्य गुणवत्ता, अवधिः (शेल्फ-लाइफ) तथा प्रेषण-पुटीकरण-विषये विचार-विमर्शः क्रियते। शीघ्रमेव एषः अन्तर्जाल-मञ्चे उपलब्धः भविष्यति इति बड़सर-उपमण्डलाधिकारिणी स्वाति डोगरा उक्तवती।

Mandi Shivratri Tradition - महाशिवरात्रौ सप्ताहं यावत् अवगुण्ठने स्थास्यन्ति षट् देव्यः, 'जलेब' शोभायात्रायाम् अपि न कुर्वन्ति प्रतिभागम्

हिमसंस्कृतवार्ता: - लघ्वीकाशी मण्डी।

देव-समागमस्य मण्डी-महाशिवरात्र्याः अन्तर्राष्ट्रीय-महोत्सवे शताब्दिभ्यः प्रचलिताः परम्पराः अद्यापि निर्वहन्ते। १६ फरवरीतः २२ फरवरी पर्यन्तं प्रचलतः अस्य महोत्सवस्य कृते पूर्ववत् अस्मिन् क्रमे अपि षट् 'नरोल' देवीभ्यः निमन्त्रणं प्रेषितम् अस्ति। माता बगलामुखी, देवीबूढीभैरवा (पण्डोह), देवी काश्मीरीमाता, धूमावती माता (पण्डोह), देवी बुशाई राजमाता (कैहनवाल) तथा च रूपेश्वरी राजमाता न तु 'जलेब' (शोभायात्रायाम्) भागं गृह्णन्ति, न च पड्डल-क्रीडाङ्गणे भवति देव-समागमस्य अंशभूताः भवन्ति। महाशिवरात्रि-महोत्सवकाले सप्ताहं यावत् एताः सर्वाः देव्यः राजप्रासादे राज्ञीनां निवासस्थाने 'रूपेश्वरी बेहड़ा' इत्यत्र अवगुण्ठने (घूँघट) निवसन्ति। रियासतकालात् प्रचलन्तीं देवानां शिवरात्रि-समागमे

राज्ञीभिः सह 'सखी-प्रेम' परम्परा एताः नरोल-देव्यः अद्यापि पालयन्ति। देवी बूढी भैरवा मन्दिर-समित्याः अध्यक्षः नरेश कुमारः अवदत् यत् देव्यः अवगुण्ठनेन सह राजप्रासादे एकान्तवासं कुर्वन्ति।

मेला-समाप्तौ एव 'रूपेश्वरी-बेहड़ा' स्थानात् बहिः आगमिष्यन्ति

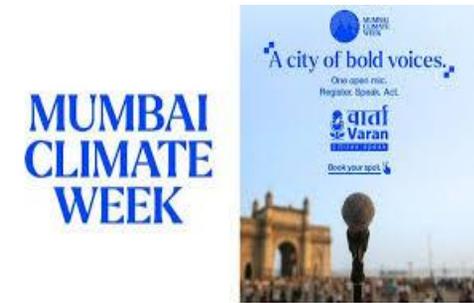
नृपाणां रियासताः अधुना न सन्ति, तथापि देव्यः महोत्सवे 'छोटी काशी' मण्डी-नगरं प्रति आगच्छन्ति, किन्तु मेलायां प्रतिभागं विहाय 'रूपेश्वरी बेहड़ा' स्थाने अवगुण्ठिताः एव विराजन्ते। महोत्सवस्य समाप्तौ एव सर्वाः देव्यः 'बेहड़ा' स्थानात् बहिः निर्गत्य परस्परं मिलित्वा, आगमिनि वर्षे पुनः मेलनस्य प्रतिज्ञां कृत्वा स्व-स्व-स्थानानि प्रति प्रस्थानं कुर्वन्ति।

विदेशमन्त्री डॉ. एस. जयशङ्करः शेरपा-प्रतिनिधिभिः सह विभिन्न-देशानां प्रतिनिधिभिः च सह संवादं कृतवान्

विदेशमन्त्री डॉ. एस. जयशङ्करः 'ब्रिक्स २०२६' (BRICS 2026) इत्यस्य शेरपा-प्रतिनिधिभिः सह विभिन्न-देशानां प्रतिनिधिभिः च सह संवादं कृतवान्। सामाजिक-माध्यमस्य सन्देशे डॉ. जयशङ्करः उक्तवान् यत् ब्रिक्स-सङ्गठनस्य विंशति-वर्षाणि पूर्णानि अभवन्, अधुना एतत् सङ्गठनं अन्तर्राष्ट्रिय-सहयोगाय, परामर्शाय, समन्वयाय च एकं महत्त्वपूर्णं मञ्चं भूत्वा उद्भूतम् अस्ति तथा च स्वस्य 'जन-केन्द्रित-कार्यसूची' (एजेण्डा) अग्रे वर्धयति। विदेशमन्त्री अपि च अवदत् यत् सः ब्रिक्स-२०२६ इत्यस्य प्राथमिकताः - स्थितिस्थापकता (Resilience/लचीलापन), नवोन्मेषः (Innovation), शाश्वत-विकासः (Sustainable Development) च - अग्रे नेतुं विभिन्न-प्रतिनिधिमण्डलैः प्रदत्तानां परामर्शाणां विचाराणां च महत्त्वं जानाति (तेषां स्वागतं करोति)।

सप्तदश-दिनाङ्कतः एकोनविंशति-दिनाङ्कपर्यन्तं मुम्बई-नगरे प्रथमस्य 'मुम्बई-जलवायु-सप्ताहस्य' आयोजनम्

मुम्बई-नगरे प्रथमस्य 'मुम्बई-जलवायु-सप्ताहस्य' आयोजनं फरवरी-मासस्य सप्तदश-दिनाङ्कतः एकोनविंशति-दिनाङ्कपर्यन्तं क्रियते। अस्मिन् कार्यक्रमे बिल-गेट्सः, हिलेरी-क्लिण्टनः, क्रिकेट-जगतः दिग्गजः सचिन-तेण्डुलकरः च इत्यादयः बहवः गणमान्याः महानुभावाः सम्मिलिताः भविष्यन्ति इति संभावना अस्ति। 'मुम्बई-जलवायु-सप्ताहः' वैश्विक-दक्षिणस्य (Global South) जलवायु-नेतृत्वाय एकं मञ्चमिव कार्यं करिष्यति। अस्मिन् राष्ट्राध्यक्षाः, व्यापार-नेतृवृन्दः, जलवायु-नवोन्मेषकाः, परोपकारिणः, युवानः, सामुदायिक-प्रतिनिधयः च भागं ग्रहीष्यन्ति। अस्य मुख्यमुद्देश्यं जलवायु-संवादं प्रत्यक्ष-कार्यवायां परिवर्तितुं अस्ति। मुख्यमन्त्री देवेन्द्र-फडणवीसः उक्तवान् यत् एतद् आयोजनं नगरस्तरात् वैश्विकस्तरपर्यन्तं जलवायु-कार्यान् प्रति भारतस्य प्रतिबद्धतां दर्शयति। एतद् एकस्य दृढस्य शाश्वतस्य च भविष्यस्य निर्माणाय वैश्विक-सहयोगिभिः सह मिलित्वा कार्यं कर्तुं महाराष्ट्रस्य सज्जतां अपि प्रकाशयति। त्रिसप्तदिनात्मकः एषः कार्यक्रमः 'हब-एण्ड-स्पोक' (Hub-and-Spoke) प्रारूपेण भविष्यति, यत्र जियो-वर्ल्ड-कन्वेन्शन-केन्द्रे नेतृत्व-चर्चाः, नवाचार-चुनौत्यः, युवा-पहलः, जलवायु-समाधान-प्रदर्शनी च आयोजयिष्यन्ते।

“ऋणं कृत्वा घृतं पिबेत्” इति नीत्या सर्वकारः प्रवर्तते-भाजपाप्रदेशाध्यक्षः बिन्दलः

हिमसंस्कृतवार्ता: शिमला ।

भाजपाप्रदेशाध्यक्षः डॉ. राजीवबिन्दलः पत्रकारसम्मेलने वर्तमानां प्रदेशसर्वकारं तीव्ररूपेण आलोच्य अवदत् यत् हिमाचलप्रदेशस्य गठनात् पूर्णराज्यत्वप्राप्तेः अनन्तरं बहवः शासनकालाः अभवन्, किन्तु वर्तमानकाँग्रेस-सर्वकारेण त्रिवर्षेषु प्रदेशः आर्थिक-प्रशासनिक-कानूनव्यवस्थादिषु गम्भीरसंकटे स्थापितः। तेन उक्तं यत् अद्य प्रदेशे हत्या-लुण्ठन-अपहरण-डकैती-नशाजालस्य प्रसारः वर्धते, तथा च माध्यमप्रतिवेदनानुसारं बहवः युवानः नशाग्रस्ताः सन्ति। तेन आरोपितं यत् खननामाफिया वनमाफिया च सर्वत्र सक्रियौ स्तः, येन राजस्वप्राप्तौ महान् हानिः जायते। काङ्गडा-चम्बा-मण्डी-सोलनादिषु जिलासु अवैधखनन-वनच्छेदनप्रकरणानि प्रशासनव्यवस्थायाः दुर्बलतां प्रकाशयन्ति। वनाधिकारिषु आक्रमणघटनाः दर्शयन्ति यत् विधेः भयम् अल्पीकृतम्। डॉ. बिन्दलः अवदत् यत् सर्वकारः संसाधनवृद्धेः स्थाने ऋणवृद्धिं नीतिरूपेण स्वीकृतवती। तेन परिहासपूर्वकं उक्तं— “ऋणं कृत्वा घृतं पिबेत्” इति नीत्या सर्वकारः प्रवर्तते।

डॉ. राजीवबिन्दलः उक्तवान् यत् प्रदेशे सलाहकार-ओएसडी-विशेषपदेषु बहुसंख्यकनियुक्तयः कृताः, येषां संख्या ७०-७५ पर्यन्तं गता, येषु वेतन-यान-आवासादिसुविधारूपेण कोटिशः धनव्ययः भवति। तेन उक्तं यत् अवैधरूपेण नियुक्तानां मुख्यसंसदीयसचिवानां विषये उच्चन्यायालयनिर्णयानन्तरं पदानि निरस्तानि, किन्तु तावत् कोटिशः व्ययः जातः; अधुना अपि सर्वोच्चन्यायालये महद्भिः विधिवेत्तुभिः कृते व्यये

धनभारः वर्धते। तेन दावीकृतं यत् राज्यसर्वकारेण शताधिकाः अतिरिक्त-उप-सहायकमहाधिवक्तरः अन्ये विध्यधिकारी च नियुक्ताः, गम्भीरप्रकरणेषु पृथक् वरिष्ठवकीलाः स्थाप्यन्ते, येन कोटिशः अतिरिक्तभारः उत्पद्यते। निगम-मण्डलेषु अध्यक्ष-उपाध्यक्षनियुक्तिषु अपि अतिवृद्धिः जाता इति सः अवदत्, तथा च एषा “मित्राणां सर्वकारः” इति व्याजेन निर्दिष्टा, यत्र योग्यतायाः स्थाने समीपता आधारः जातः।

सर्वकारी-प्रचारफलक-प्रचार-अभियान-महान् काफिल-नवयान-हेलिकॉप्टर-प्रयोगेषु अपि तेन प्रश्नाः उद्यापिताः। वित्तीयसंकटस्य उल्लेखं कुर्वती सरकार स्वव्ययेषु संकोचं न दर्शयतीति तस्य आरोपः। निर्वाचनात् पूर्वं प्रदत्ताः गारन्ट्यः— ₹१५०० मासिकसहायता, निःशुल्कविद्युत्सेवाः, एकलक्षं सर्वकारीनियुक्तयः— इत्येताः अपर्याप्तवित्तीयगणनया घोषिताः इति तेन उक्तम्। कर्मचारिणां डीए, पेंशन, अवकाशोत्तर-लाभादीनां भुगतानविलम्बः कुप्रबन्धनस्य परिणामः इति सः अवदत्। अन्ते तेन उक्तं यत् केन्द्रसर्वकारेण गतवर्षेषु हिमाचलप्रदेशाय पूर्वापेक्षया बहुगुणिता सहायता प्रदत्ता, कर-विभाजनम् अपि वर्धितम्, मार्ग-रेल-स्वास्थ्य-शिक्षा-आधारसंरचनासम्बद्धाः प्रमुखाः परियोजनाः केन्द्रप्रायोजितयोजनाभिः सञ्चालिताः सन्ति। प्रदेशसर्वकारेण स्वसंसाधनैः कियन्तः विकासकार्याः आरब्धाः इति प्रश्नं सः उपस्थितवान्। समापने डॉ. बिन्दलः अवदत् यत् वर्तमानवित्तीय-अव्यवस्थायाः उत्तरदायित्वं पूर्णतः राज्यसर्वकारस्य अस्ति, भाजपा च एतान् विषयान् जनहिताय निरन्तरं उत्थापयिष्यति।

Himachal News - श्रेष्ठ-प्रदर्शनेन पदोन्नतिः, अन्यथा पदावनतिः देहल्यां जिलाध्यक्षाणां प्रशिक्षणशिविरे काङ्ग्रेस-वरिष्ठनेतुः राहुलगान्धिनः स्पष्टोक्तिः

हिमसंस्कृतवार्ता: - शिमला।

‘सङ्गठन-सृजन-अभियान’ इत्यस्य अन्तर्गतं हिमाचलप्रदेशस्य सङ्गठनात्मक-जनपदेषु नियुक्तानां काङ्ग्रेस-अध्यक्षाणां कार्यक्षमतायाः प्रति-त्रैमासिकम् आकलनं भविष्यति। ये जिलाध्यक्षाः श्रेष्ठं कार्यं करिष्यन्ति, ते सङ्गठने सम्मानं प्राप्स्यन्ति, ये च कार्यं शिथिलाः भविष्यन्ति, ते पदात् निष्कासयिष्यन्ति। मङ्गलवासरं देहल्यां आयोजिते जिलाध्यक्षाणां एकदिवसीय-प्रशिक्षणशिविरे लोकसभायां विपक्षस्य नेता राहुलगान्धिः जिलाध्यक्षान् सङ्गठनस्य मुख्याधाराः इति वर्णयन् भूमिस्तरे (Ground Level) कार्यं कृत्वा दलं सुदृढं कर्तुं निर्देशं दत्तवान्। राहुलगान्धिः शिविरे स्पष्टं कृतवान् यत् सर्वेषां जिलाध्यक्षाणां कार्यप्रणाल्याः प्रति-त्रैमासिकम् आकलनं करिष्यते। उत्कृष्टकार्यकर्तृभ्यः सङ्गठने पदोन्नतिः (Promotion) प्रदास्यते, तथा च भविष्ये विधानसभा-लोकसभा-राज्यसभासु अपि अवसराः प्रदास्यन्ते। सङ्गठनस्य निकषोपले ये असफलाः भविष्यन्ति, ते जिलाध्यक्षाः परिवर्तयिष्यन्ते। अस्मिन् अवसरे अध्यक्षः सप्ताहभ्यन्तरे जनपद-कार्यकारिण्याः सूचीं सज्जीकृत्य हिमाचल-काङ्ग्रेस-प्रभारिणे प्रदेशाध्यक्षाय च प्रेषयितुं निर्दिष्टाः। जनपद-कार्यकारिण्यां सदस्यानां संख्या जनपदाकारानुसारं ३५ वा ५० वा भविष्यति। मङ्गलवासरं देहल्यां अस्मिन् प्रशिक्षणकार्यक्रमे मुख्यमन्त्री सुख्खुः, अखिलभारतीय-काङ्ग्रेस-समितेः सङ्गठन-सचिवः के. सी. वेणुगोपालः, एआईसीसी-कार्यसमिति-सदस्या तथा हिमाचल-प्रभारिणी रजनी पाटिल, सह-प्रभारिणौ विदित चौधरी चेतन चौहान च उपस्थिताः आसन्।

मासद्वये सङ्घटनम्

प्रशिक्षणशिविरे मासद्वयस्य अन्तः प्रदेशे ‘सङ्गठन-सृजन-अभियान’ इत्यस्य अन्तर्गतं विकासखण्डतः (Block) मण्डल-बृथ-स्तरपर्यन्तं कार्यकारिणीं सङ्घटयितुं सूचितम्। काङ्ग्रेस-जिलाध्यक्षाणां प्रशिक्षणशिविरे हिमाचल-काङ्ग्रेस-अध्यक्षः विनयकुमारः भागं न गृहीतवान्। प्रति-ब्लॉक (विकासखण्डतः) त्रीणि नामानि ब्लॉक-अध्यक्षाणां नियुक्तेः विषये सङ्गठनेन जिलाध्यक्षाः कठोरेण निर्दिष्टाः। अस्य अन्तर्गतं प्रति-ब्लॉक-अध्यक्षपदस्य कृते त्रयाणां त्रयाणां नामानां सूची जिलाध्यक्षैः सज्जीकरणीया। वरिष्ठनेतारः विधानसभा-निर्वाचने दलस्य प्रत्याशिनः च अस्मिन् विषये ब्लॉक-अध्यक्षपदस्य सम्भावित-नामानि जिलाध्यक्षेभ्यः दास्यन्ति।

भारतस्य स्वातन्त्र्यसङ्घर्षाधारिताः प्रश्नोत्तराणि

1. प्रश्नः- भारतस्य स्वातन्त्र्यसङ्घर्षस्य मुख्यं उद्देश्यं किम् आसीत् ? उत्तरम् : आङ्ग्लशासनात् स्वतन्त्रता
2. प्रश्नः- 1857 तमे वर्षे सैनिकविद्रोहस्य नेतृत्वं कः अकरोत् ? उत्तर : मंगलपाण्डेयः
3. प्रश्नः- भारतीयराष्ट्रीयकाङ्ग्रेसस्य स्थापना कदा अभवत् ? उत्तरम् : १८८५ तमे वर्षे । 1885
4. प्रश्नः- महात्मा गान्धी कुत्र जन्म प्राप्नोत् ? उत्तर : पोरबन्दर, गुजरातराज्ये।
5. प्रश्नः- असहयोग-आन्दोलनस्य आरम्भः केन कृतः ? उत्तर : महात्मा गांधिना

हिमाचलस्य चतुर्भ्यः स्वयं-सहायता-समूहेभ्यः केन्द्रीय-योजनान्तर्गतं 'ड्रोन-यन्त्राणि' (Drones) लब्धानि

केन्द्रीय-कृषि-एवं-किसान-कल्याण-राज्यमन्त्री रामनाथठाकुरः सासंदायै इन्दुबालागोस्वामी महोदयायै राज्यसभायां लिखितेन उत्तरेण एतां सूचनान् दत्तवान्। सः अवदत् यत् केन्द्रसर्वकारेण वित्तवर्ष २०२३-२४ तः २०२५-२६ पर्यन्तं स्वयं-सहायता-समूहेभ्यः ड्रोन-यन्त्र-प्रदानाय १,२६१ कोटिरुप्यकाणां बजट-प्रावधानं कृतम् अस्ति।

योजनायाः प्रगतेः विवरणम्

२०२३-२४ वर्षस्य अवधौ देशस्य प्रमुखाभिः उर्वरक-कम्पनीभिः स्वसंसाधनैः १,०९४ ड्रोन-यन्त्राणि वितरितानि, येषु ५०० यन्त्राणि ‘नमो ड्रोन दीदी’ योजनायाः अन्तर्गतं प्रदत्तानि। अस्याः योजनायाः मुख्योद्देश्यं कृषिकार्ये ड्रोन-तन्त्रांशस्य प्रयोगं प्रवर्धयितुं महिला-स्वयं-सहायता-समूहान् सुदृढान् कर्तुं च अस्ति।

कृषि-क्षेत्रे लाभाः

विशेषरूपेण उर्वरकाणां कीटनाशकानां च सेचनार्थं एतेषां ड्रोनयन्त्राणां प्रयोगः भविष्यति। अनेन कृषि क्षेत्रे लाभः भविता। अनेन कृषिपद्धतयः आधुनिकाः भविष्यन्ति तथा च महिलाणां कृते आयस्य नूतनाः अवसराः सृष्टाः भविष्यन्ति।

हिमसंस्कृतवार्ता: - धर्मशाला। केन्द्रसर्वकारस्य ‘नमो ड्रोन दीदी’ योजनायाः अन्तर्गतं हिमाचलप्रदेशस्य चतुर्भ्यः स्वयं-सहायता-समूहेभ्यः (SHG) ड्रोन-यन्त्राणि प्रदत्तानि सन्ति, परन्तु एतेषु लाभान्वित-समूहेषु काङ्गडा-जनपदस्य कोऽपि समूहः सम्मिलितः नास्ति।

बालकथा- धनिकस्य धनस्यूतः

एकदा एकस्य ग्रामीण-धनिकस्य (साहूकारस्य) धन-स्यूतः नष्टः अभवत्। सः उद्धोषणां कृतवान् यत् यः कोऽपि तस्य स्यूतं प्रत्यर्पयिष्यति, तस्मै शतं रूप्यकाणां पारितोषिकं दास्यते। सः स्यूतः एकस्य निर्धन-कृषकस्य हस्ते आगतः। तस्मिन् एकसहस्रं रूप्यकाणि आसन्। कृषकः अतीव सत्यनिष्ठः आसीत्। सः धनिकं समीपं गत्वा तस्मै स्यूतं प्रत्यर्पितवान्।

धनिकः स्यूतम् उद्धाट्य धनान्यगणयत्। तस्मिन् पूर्णं एकसहस्रं रूप्यकाणि आसन्। अधुना कृषकाय पारितोषिकस्य शत-रूप्यकाणि दातुं धनिकः इतस्ततः कर्तुम् आरब्धवान् (सः लोभं कृतवान्)। सः कृषकम् अवदत्, "वाह! त्वं तु अतीव चतुरः असि! पारितोषिकस्य राशिं त्वं पूर्वमेव निष्कासितवान्।"

एतद् श्रुत्वा कृषकः अतीव क्रुद्धः अभवत्। सः धनिकं अपृच्छत्, "श्रेठी महोदय! भवान् किं वक्तुं इच्छति?"

धनिकः अकथयत्, "अहं किं वदामि इति त्वं सम्यक् जानासि। अस्मिन् स्यूते एकादशशतं (११००) रूप्यकाणि आसन्। किन्तु अधुना अस्मिन् केवलं एकसहस्रं रूप्यकाणि एव सन्ति। अस्य अर्थः अयम् अस्ति यत् पारितोषिकस्य शत-रूप्यकाणि त्वया पूर्वमेव गृहीतानि।"

कृषकः उक्तवान्, "अहं तव स्यूतात् एकं पणमपि न निष्कासितवान्। चलतु, ग्रामप्रधान-महोदयस्य समीपं गच्छामः, तत्रैव निर्णयः भविष्यति।"

ततः तौ उभौ सरपंच-महोदयस्य समीपं गतवन्तौ। ग्रामप्रधानः तयोः द्वयोः वार्तां श्रुतवान्। धनिकः कपटं करोति इति ज्ञातुं तस्य कृते विलम्बः न अभवत्।

ग्रामप्रधानः धनिकं पृष्ठवान्, "किं भवतः पूर्णः विश्वासः अस्ति यत् स्यूते एकादशशतं रूप्यकाणि आसन्?"

धनिकः अवदत्, "आम् आम्, मम पूर्णः विश्वासः अस्ति।"

ग्रामप्रधानः प्रत्युत्तरं दत्तवान्, "तर्हि एषः स्यूतः भवतः नास्ति।" इति उक्त्वा ग्रामप्रधानः स्यूतं तस्मै निर्धन-कृषकाय दत्तवान्।

शिक्षाः असत्यभाषणस्य (अनृतस्य) कठोरदण्डः भोक्तव्यः भवति

गुरुशिष्योसंवादः

शिष्यः- गुरुदेव, यः ह्यः (कल) पाठः दत्तः, सः मया न कृतः।

गुरुः- किमर्थम्? किं कारणम्? शिष्यः गुरुदेव, अहं स्वप्ने विमानात् पतन् आसम्। अतः भयेन मम निद्रा एव न आगता।

गुरुः- (क्रोधेन) तर्हि पतनं समाप्तं चेत् किमर्थं न कृतवान्?

शिष्यः- गुरुदेव, अहं तु भूमौ पतितः, किन्तु मम लेखनी (Pen) अद्यापि आकाशे एव अस्ति!

चाइल्ड एजुकेशन सोसाइटीद्वारा समनुष्ठितः चतुर्थः 'सीईएस विद्योत्सवः'

नवदिल्ली, ७ फरवरी।

चाइल्ड एजुकेशन सोसाइटी (सीईएस) इत्यनया संस्थया मानेकशॉ-केन्द्र-प्रेक्षागृहे चतुर्थः 'सीईएस विद्योत्सवः' सम्यग् आयोजितः। अस्मिन् अवसरे नीतिनिर्मातारः, शिक्षाविदः, शिक्षाक्षेत्रसम्बद्धाः विशेषज्ञाश्च देशस्य कर्णधारणां भविष्यु-नागरिकाणां निर्माणाय शिक्षायाः पुनरचनाविषये विचारविमर्शम् अकुर्वन्।

मुख्यातिथिरूपेण उपस्थितः श्रीसंजयकुमारः, आईएएस, भारतसर्वकारस्य शिक्षामन्त्रालये विद्यालयशिक्षा-साक्षरता-विभागस्य सचिवः,

"कक्षायाः परे भविष्यनिर्माणम्" इति विषये समुपस्थितं जनसम्मर्दं सम्बोधितवान्। तेन अनुभवरूपायाः अनुप्रयोगाधारितायाश्च शिक्षायाः महत्त्वं प्रतिपादितम्।

समालोचनात्मकचिन्तनस्य, अनुकूलनक्षमतायाः, जीवनोपयोगिकौशलानां च विकासाय बहुभाषिकता शिक्षायाः सुलभतायाः समावेशितायाश्च प्रमुखं साधनत्वेनापि निरूपितम्।

सीईएस-संस्थायाः अध्यक्षः श्रीनिखिल-चन्ना-वर्यः स्वभाषणे शिक्षां अधिकप्रासङ्गिकीं, समग्रां मूल्याधारितां च विधातुं साम्प्रतिकी आवश्यकतास्ति इति प्रतिपादितवान्।

सः प्राज्ञिक-उत्कृष्टतया सह सहानुभूतेः, चरित्रनिर्माणस्य, सामाजिकोत्तरदायित्वस्य च संवर्धनं शिक्षायाः अविभाज्यं तत्त्वम् इति अभ्यधात्।

विचारगोष्ठ्यां जीविकोन्मुखकौशलविकासः, सार्वजनिक-प्रशासनेतर-सहभागिता, विद्यालयीय-स्वायत्तता,

कृत्रिमबुद्धेः उत्तरदायित्वपूर्ण-समावेशनं चेत्यादिषु विषयेषु चापि चर्चा अभवत्। अस्मिन् पटलचर्चासत्रे डॉ. बुद्धचन्द्रशेखरः, सुश्री लक्ष्मीकौलः, डॉ. विनी जौहरी, डॉ. विश्वजीतसाहा च सहभागम् अकुर्वन्; संचालनकार्यं श्रीशरदअरोड़ा अकरोत्।

द्वितीये अपराहसत्रे सुप्रसिद्धः अभिनेता, लेखकः, सांस्कृतिक-चिन्तकः श्रीआशुतोषराणा "विद्या, विवेक, विकासश्च एकविंश-शताब्द्याः भारतीयशिक्षायाः सूत्रत्रयम्" इति विषये प्रभावपूर्णम् उद्बोधनं दत्तवान्।

तेन शिक्षा केवलम् आजीविकासाधनं न, अपितु उद्देश्यपूर्णजीवननिर्माणस्य माध्यमम् इति प्रतिपादितम्।

सीईएस-संस्थायाः कला-संस्कारसंवर्धन-प्रयत्नाः अपि तेन प्रशंसिताः। सांस्कृतिककार्यक्रमेषु "रागमाला" इति नाम्ना कोर्य-वाद्यवृन्द-प्रस्तुतिः

तथा शास्त्रीयनृत्यप्रदर्शनम् अभवत्। विशिष्टपृच्छात्राणां तथा नेतृत्वकर्तृणां सम्मानः अपि अत्र समायोजितः।

कार्यक्रमस्य समापनं सीईएस-संस्थायाः संयुक्तसचिवेन श्री एल. वी. सहगल-महाभागेन कृतेन धन्यवादप्रस्तावेन अभवत्। राष्ट्रनिर्माणे शिक्षकाणां महत्त्वपूर्णा भूमिका तेन विशेषतः उल्लिखिता।

अयं विद्योत्सवः ज्ञान-विवेक-विकासानां समन्वितदृष्ट्या आधारितायाः शिक्षायाः दृढप्रतिबद्धतां पुनः सशक्ततया प्रतिपादितवान्।

मुख्यमन्त्री सुखू देहलीतः प्रत्यागतः, आरडीजी-विषये शीर्षनेतृत्वेन

(High Command) सह चर्चा कृता; नड्डा-महोदयेन सह मेलनं नाभवत्

हिमसंस्कृतवार्ताः - शिमला। हिमाचलप्रदेशस्य मुख्यमन्त्री सुखविन्दरसिंहसुखू महोदयः बुधवासरे अपराह्णे देहलीतः शिमलां प्रत्यागतवान्। सः काङ्ग्रेस-दलस्य राष्ट्रियाध्यक्षेण मल्लिकार्जुन-

खरगे महोदयेन तथा च लोकसभायां विपक्षस्य नेतुः राहुलगान्धिना सह मिलितवान्। अस्मिन् समागमे प्रदेशसर्वकारस्य कार्याणां सङ्घटनस्य च विषयाणां उपरि चर्चा अभवत्।

केन्द्रसर्वकारेण हिमाचलप्रदेशाय प्रदीयमानं राजस्व-हानि-अनुदानं (RDG) स्थगितं कृतम्, येन राज्यस्य हानेः सह अन्यानां विषयाणाम् उपरि अपि संवादः जातः।

बुधवासरे तस्य देहल्यां वासस्य कार्यक्रमः सूचितः आसीत्, परन्तु १२ फरवरी दिनाङ्के मन्त्रिमण्डलस्य (Cabinet) उपवेशनस्य कारणात् सः शिमलां प्रत्यागतवान्।

मुख्यमन्त्री सुखू महोदयः अवदत् यत् सः केन्द्रीय-स्वास्थ्यमन्त्रिणः जगतप्रकाशनड्डा महोदयस्य मेलनार्थं समयं याचितवान् आसीत्, परन्तु मेलनं न जातम्।

मुख्यमन्त्रिणा आरडीजी-विषये सहयोगाय तस्मै प्रार्थना करणीया आसीत्। मुख्यमन्त्री उक्तवान् यत् सः शीघ्रमेव प्रधानमन्त्रिणा सह मिलित्वा आरडीजी-पुनरुद्धारय अभ्यर्थना करिष्यति।